

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра державного управління, документознавства та
інформаційної діяльності

06-14-137М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи з
навчальної дисципліни

«Основи публічного адміністрування»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та
адміністрування»

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 4
від 18 березня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Якимчук А. Ю., Мартинюк Г. Ф. – Рівне : НУВГП, 2021. – 18 с.

Укладачі:

Якимчук А. Ю., д.е.н., професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

Мартинюк Г. Ф., к.п.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ. упр. проф., в.о. завідувача кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Керівник групи забезпечення: Антонова С. Є., к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

© А. Ю. Якимчук,
Г. Ф. Мартинюк, 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

1.	Мета і завдання виконання практичних завдань	4
2.	Тематика практичних занять	6
3.	Методи навчання	14
4.	Оцінювання знань студентів	14
5.	Розподіл балів за формами контролю	15
6.	Методичне забезпечення	16
7.	Список рекомендованої літератури	16

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Матеріал, засвоєний студентом у процесі виконання практичних завдань та самостійного вивчення, виноситься на підсумковий контроль поряд з матеріалом, який опрацьовувався при проведенні лекційних занять. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» є процес досягнення національних завдань та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

Метою навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних умінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття умінь і формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, у тому числі для органів державної влади та місцевого самоврядування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрями розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;
- закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості публічного адміністрування в добровільних

об'єднаннях;

- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері. уміти;
- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування, застосовуючи методики визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;
- виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;
- уживати заходи із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури;
- застосовувати критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

Методичні рекомендації спрямовані на формування у студентів здатності самостійно мислити, на поглиблене опанування навчального матеріалу та засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок виконання завдань.

На практичних заняттях студенти виконують запропоновані їм практичні завдання під керівництвом викладача після вивчення теоретичних питань, користуючись літературними джерелами та конспектом лекцій. Практичні заняття складаються з теоретичних питань і практичних завдань.

2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Публічне адміністрування як системне явище у суспільстві та його організація

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Мета: знати сутність і теоретико-методологічні засади основ публічного адміністрування, взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами; уміти визначати основні завдання публічного адміністрування на сучасному етапі.

Питання для обговорення:

1. Поясніть сутність понять: «публічне адміністрування» і «державне управління».
2. Основи публічного адміністрування як предмет наукових досліджень.
3. Завдання і принципи основ публічного адміністрування.
4. Функції, форми і методи основ публічного адміністрування.
5. Формування та розвиток системи публічного адміністрування України.
6. Яке значення курсу в підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування.
7. Взаємозв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Мета: знати основні теорії та школи управління суспільством і країною; уміти визначати етапи історичного розвитку теорій та шкіл управління державою.

Питання для обговорення:

1. Системні характеристики публічного адміністрування.
2. Особливості застосування системного підходу, теорії соціальної самоорганізації у публічному адмініструванні.

3. Професійна підготовка державно-управлінських кадрів у контексті сучасних тенденцій.
4. Теорія соціальних мереж і можливості її застосування у публічному адмініструванні.
5. Назвіть основні теорії та школи управління суспільством і країною.
6. Визначте етапи історичного розвитку теорії та школи управління суспільством.
7. Особливості закордонного досвіду управління державою і суспільством.
8. Охарактеризуйте публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Мета: знати особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах; уміти розрізняти публічну сферу і публічну політику.

Питання для обговорення:

1. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.
2. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.
4. Атрибутивні та функціональні особливості публічної сфери в Україні.
5. Функції публічної сфери.
6. Специфіка поведінки людей в економічній та політичній сферах.
7. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
8. Взаємозв'язок публічної сфери і публічної політики.
9. Публічне адміністрування та суспільство.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування завдань публічного адміністрування

Мета: знати основні характеристики громадянського суспільства; уміти визначати місце і функції громадських організацій у публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Визначте основні характеристики громадянського суспільства.
2. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
3. Місце і значення громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Охарактеризуйте організаційну структуру публічного органу.
5. Завдання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки.
6. Функції держави і суспільства в здійсненні соціальної політики.
7. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.
8. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики.
9. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Тема 5. Закони та принципи публічного адміністрування

Мета: ознайомитися з основними законами публічного адміністрування; знати принципи публічного адміністрування

Питання для обговорення:

1. Призначення публічного адміністрування.
2. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
3. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.
4. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон

централізації та децентралізації влади.

5. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
6. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування та їх застосування.
7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
8. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Змістовий модуль 2.

Сфери застосування публічного адміністрування та його результативність

Тема 6. Публічне адміністрування та влада

Мета: знати механізм взаємодії влади та публічного адміністрування; уміти визначати склад законодавчої, виконавчої та судової влади.

Питання для обговорення:

1. Публічне адміністрування та влада.
2. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
3. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.
4. Структура органів публічної влади на центральному, регіональному і локальному рівнях.
5. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
6. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
7. Сучасний досвід організації публічної влади у зарубіжних країнах.
8. Конституційні засади співвідношення законодавчої та виконавчої гілок державної влади в Україні.

Тема 7. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Мета: знати основні підходи до соціальної політики; поглибити знання з публічного адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.

Питання для обговорення:

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
4. Основні види соціальної допомоги держави.
5. Зростання ролі позаекономічних факторів.
6. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.
7. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
8. Забезпечення державою безпеки прав і інтересів споживачів.
9. Принципи оцінки ефективності соціальної політики.

Тема 8. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері

Мета: ознайомитися з основними напрямками формування сучасної економічної системи; виокремити механізми взаємодії суспільства та економіки.

Питання для обговорення:

1. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.
2. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Основні напрями державного регулювання економікою.
3. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки.
4. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.

5. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
6. Антимонопольна діяльність.
7. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.
8. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 9. Корпоративна влада та публічне адміністрування в об'єднаннях громадян

Мета: знати основні засади управління в добровільних та господарських об'єднаннях.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види добровільних об'єднань.
2. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях.
3. Управління в громадських об'єднаннях.
4. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку. Управління в неприбуткових об'єднаннях.

Тема 10. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Мета: знати поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування; уміти знаходити співвідношення державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для обговорення:

1. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні.
2. Значення і місце територіальної громади у системі місцевого самоврядування.
3. Значення та місце представницьких органів у системі місцевого самоврядування.
4. Значення і місце виконавчих органів і голів місцевих громад у системі місцевого самоврядування.

5. Система органів державної влади на регіональному і локальному рівнях.

6. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування.

7. Основні чинники формування місцевого самоврядування.

8. Актуальні проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні.

9. Зміст, місце і значення регіонального управління у загальній системі державного управління.

Тема 11. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Мета: знати цінності та завдання суспільства і держави, формування «дерева цілей»; уміти застосовувати системний підхід, теорії соціальної самоорганізації у публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Побудова «дерева цілей».
2. Юридичне забезпечення завдань публічного адміністрування.
3. Чинники, що визначають складність інституту публічного
4. адміністрування.
5. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.
6. Формування «дерева цілей».
7. Інформаційно-комунікаційне забезпечення публічного адміністрування.
8. Цінності та завдання суспільства і держави.

Тема 12. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Мета: знати структуру механізму і органів публічного адміністрування; уміти застосовувати методи і стилі публічного адміністрування.

Питання для обговорення:

1. Структура механізму і органів публічного адміністрування.
2. Методи публічного адміністрування.
3. Чинники, які визначають побудову структури адміністративної системи.
4. Проблеми вибору найкращої форми правління.
5. Застосування демократичних методів публічного адміністрування.
6. Апарат публічного адміністрування: термінологічна характеристика організації та діяльності.
7. Складові адміністративних апаратів демократичних держав.

Тема 13. Відповідальність у публічному адмініструванні

Мета: знати поняття правопорушення та відповідальності; уміти визначати конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.
2. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
3. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.
4. Контроль з боку місцевих органів виконавчої влади.
5. Нагляд прокуратури як спосіб забезпечення законності у публічному адмініструванні.

Тема 14. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Мета: знати поняття результативності та ефективності публічного адміністрування; уміти вимірювати продуктивність, результативність і ефективність публічного адміністрування.

Питання для обговорення:

1. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
2. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
3. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.
4. Критерії результативності і ефективності.
5. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.
6. Контрактна система та неокорпоративізм.

3. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням: •лекцій у супроводі мультимедійної презентації; •виконання практичних завдань та кейсів; •дискусійні запитання та ділові ігри; •моделювання реальних ситуацій; •виконання індивідуального завдання.

4. Оцінювання знань студентів

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від

кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2											
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	M1	M2	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	20	20	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	

35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД);
2. Опорний конспект лекцій на паперовому носії;
3. Мультимедійна презентація;
4. Друкований роздатковий матеріал;
5. Кейси (аналіз ситуацій);
6. Якимчук А. Ю. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Публічне адміністрування» для студентів спеціальності 8.15010002 «Державна служба» заочної форми навчання. [668-06].
7. Якимчук А. Ю. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Публічне адміністрування» для студентів галузі знань 1501 «Державне управління» спеціальності 8.15010002 «Державна служба денної та заочної форм навчання. [668-56].
8. Якимчук А. Ю. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Публічне адміністрування» для студентів галузі знань 1501 «Державне управління» спеціальності 8.15010002 «Державна служба» денної та заочної форм навчання. [668-57].

7. Рекомендована література

Базова

1. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посіб. К. : Міленіум, 2003. 256 с.
2. Гончарук Н. Взаємодія місцевих органів влади в

Україні. *Актуальні проблеми державного управління* : збірник наукових праць. Д. : ДРІДУ УАДУ, 2002. Вип. 2 (12). С. 196–205.

3. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування. Х. : ХНАУ, 2018. 278 с.

4. Основи публічного адміністрування: навчально-методичний посібник / уклад.: Н. П. Матюхіна та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с.

5. Якимчук А. Ю. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Донецьк : Юго-Восток, 2014. 224 с.

Допоміжна

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 30. С. 141.

2. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року N 3723- XII.

3. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-ХІІ.

4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року N 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1997, № 24, ст. 170.

5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 21.05.1997 р. № 586-ХІV. *Офіційний вісник України*. 1999. № 18. С.190.

6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2000. № 48. С.400.

7. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 20.06.1999 р. № 783-ХІV. *Урядовий кур'єр*. 1999. № 165.

8. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 47. С. 256.

9. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085/2010.

10. Державне управління : підручник за ред. А. Ф, Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.
11. Якимчук А. Ю. Регіональна статистика : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2013. 143 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua>
7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua>
8. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
9. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php